

การศึกษาความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์
THE STUDY OF EDUCATIONAL NEED FOR THE BACHELOR OF EDUCATIONS
PROGRAM FACULTY OF EDUCATION OF HIGH SCHOOL STUDENTS IN THE
NAKHON CHAI BURIN AREA

ศรีสุดา พัฒจันทร¹ นัฐยา บุญกองแสน² ประเสริฐ เรือนนระการ³

ศิริพร พึ่งเพชร⁴ ชิตพล ดีขุนทด⁵

Srisuda Patjan¹ Nattaya Boonkongsan² Prasert Ruannakam³

Siriporn Phungphet⁴ Chitapol Deekoontod⁵

^{1,2,4,5}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

^{1,2,4,5}Faculty of Education, Vongchavalitkul University

³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ Faculty of Education, Mahasarakham University

e-mail : Patjan607@gmail.com

Received: February 8, 2024 Reviewed: March 2, 2024 Revised: March 5, 2024 Accepted: April 5, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการ ลักษณะของหลักสูตร รูปแบบการจัดการเรียนการสอน และคุณลักษณะของนักศึกษาหลังสำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน 600 คน และผู้ให้ข้อมูล 9 คน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วยแบบสำรวจมีค่า IOC ทุกข้อเท่ากับ 1.00 และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

- 1) นักเรียนต้องการศึกษาต่อสาขาการสอนภาษาไทยมากที่สุด 12% สาขาการศึกษาปฐมวัย 11.40% และสาขาการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน และสาขาจิตวิทยาฯ 10.70%
- 2) ด้านลักษณะของหลักสูตรภาษาไทยที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนมีดังนี้ ยึดหยุ่น สอดคล้องกับความสามารถของนักศึกษา ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำงานร่วมกับบุคคลอื่น คิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ปรับตัวต่อสถานการณ์โลก ผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทักษะการสื่อสาร บริหารชั้นเรียน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะในศตวรรษที่ 21
- 3) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอนมีดังนี้ สอนแบบ Active Learning ฝึกทักษะการสื่อสาร จัดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ผู้สอน ฝึกคิด วิเคราะห์และตีความ ส่งเสริมการคิดเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน วัดและประเมินผลที่หลากหลาย และปลูกฝังรักภาษาไทย

4) ด้านคุณลักษณะของนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาไทยหลังสำเร็จการศึกษามีดังนี้ มีทักษะการสื่อสาร คิดวิเคราะห์และตีความ สร้างนวัตกรรมการศึกษา เข้าถึงแหล่งข้อมูล มีจรรยาบรรณวิชาชีพครูการทำงานเป็นทีม คุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 และประกอบอาชีพอื่นได้

คำสำคัญ: ความต้องการศึกษาต่อ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย นครชัยบุรินทร์

Abstract

This research aims to study the needs and characteristics of the curriculum that align with the needs of upper high school students in the Nakhon Chai Burin area for further education in the Bachelor of Education Program. There were samples of 600 students and 9 informants. Research tools comprised 1) a questionnaire with IOC value of 1.00 and 2) a structured interview. Data analysis of percentages and content analysis. The research results were as follows:

1) Students wanted to continue their studies in Thai language teaching at 12%, early childhood education at 11.40%, community development education at 11.40%, and the psychology field at 10.70%.

2) The characteristics of the Thai Language Program are as follows: the curriculum is flexible and consistent with students' abilities, utilization of technology, emphasis on lifelong learning, collaboration with others, analytical thinking and problem-solving skills, adaptation to global situations, graduates aligned with labor market demands, communication skills, classroom management, designing learning management to align with the core curriculum of basic education, and promoting self-learning and 21st-century skills.

3) The format for teaching and learning is as follows: active learning teaching, practicing communication skills, organizing learning through teacher experience, practicing thinking, analyzing, and interpreting, promoting creative thinking, encouraging participation in the classroom, measuring, and assessing various outcomes, and cultivating love for the Thai language.

4) Characteristics of student teachers in the Thai language program after graduation are as follows: Communication skills, analytical thinking and interpretation, Create innovation, Access to information, ethics, teamwork, characteristics of the 21st century and work in other occupations.

Keywords: Desire for further education, Bachelor of Education program, upper high school students, Nakhon Chai Burin

บทนำ

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาสำหรับคนที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่ หรือเป็นผู้ใหญ่ ทั้งนี้ การศึกษาในระดับปริญญาตรีนั้นจัดขึ้นสำหรับคนที่พร้อมจะเป็นผู้ใหญ่ และเมื่อจบการศึกษาควรจะเป็นผู้ใหญ่ได้ ในขณะที่การศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกนั้นเป็นการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่โดยแท้จริง (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2557, น. 13) ทั้งนี้พันธกิจหลักที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา หรือมหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็น ขุมปัญญาของสังคมที่เป็นพันธกิจที่ยอมรับในระดับสากลมี 4 ประการ คือ 1) การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนากำลังคนในระดับสูงให้กับสังคม ประเทศชาติ 2) การวิจัยเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้สู่ความเป็นเลิศ ทางวิชาการ 3) การบริการทางวิชาการแก่สังคม เพื่อสร้างสรรค์จรรโลงให้สังคมเจริญก้าวหน้า และพัฒนา คุณภาพชีวิตของคนในสังคมโดยใช้วิชาการขั้นสูงเป็นพื้นฐาน และ 4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเพื่อ คงความเป็นเอกลักษณ์แห่งชาติไทย ดังนั้นลักษณะธรรมชาติและจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนใน ระดับอุดมศึกษามีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับ 3 องค์ประกอบ คือ คน องค์ความรู้ และสังคม ซึ่งองค์ประกอบ ทั้งสามองค์ประกอบมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังนั้นรูปแบบของพันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต (การจัดการเรียนการสอน) การวิจัย (การสร้างองค์ความรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ) และ การบริการวิชาการ (เพื่อใช้องค์ความรู้พัฒนาสร้างสรรค์จรรโลงสังคม) (เรณูมาศ มาอุ่น, 2559, น. 169-170)

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557, น. 2-5) ได้กล่าวถึงพันธกิจของมหาวิทยาลัยมี 3 ประการ คือ 1) การสร้าง องค์ความรู้ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการอุดมศึกษา เนื่องจากการศึกษาในระดับนี้เป็นการศึกษาสำหรับ คนที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่ หรือเป็นผู้ใหญ่แล้ว ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีความรู้เป็นพื้นฐานที่สำคัญ เนื่องจาก ผู้ที่จบการศึกษาแล้วออกไปเป็นผู้ใหญ่นั้นจะต้องมีความรู้ที่ลึกซึ้ง เข้มข้น และจริงจังกพอ เพื่อนำไปใช้ประกอบ อาชีพในชีวิตประจำวัน นอกจากนั้นการศึกษาในระดับนี้เป็นที่รวมของบุคคลที่มีประสบการณ์และมีวิชาการ เป็นพื้นฐานรองรับมากกว่าสถาบันอื่น ๆ ในสังคมทั้งสิ้น ภาระรับผิดชอบในการพัฒนาวิชาการจึงเป็นเรื่องที่ จำเป็น 2) การสร้างคนในฐานะเป็นสถาบันการศึกษา ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาจึงมีหน้าที่ในการให้การศึกษาก่ ่ ประชาชนของคนในสังคมนั้น ๆ เช่นเดียวกับการศึกษาในระดับอื่น ๆ ดังนั้น การศึกษา ในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาสำหรับคนที่จะเป็นผู้ใหญ่ หรือเป็นผู้ใหญ่แล้ว การสร้างคนในระดับนี้จึงต้องมี ลักษณะพิเศษเฉพาะ คือ เป็นการสร้างคนที่จบแล้วจะต้องสามารถไปทำงานได้ทันที หรือไม่เช่นนั้นก็ไปรับการ ฝึกอบรมอีกเล็กน้อยก็สามารถจะปฏิบัติงานได้ทันที ไม่ใช่เพียงให้ความรู้พื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อ หรือไป ฝึกงานต่ออย่างการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา นอกจากสร้างขึ้นเพื่ออาชีพ หรือการมีงานทำได้แล้ว สถาบันอุดมศึกษาในฐานะที่สร้างคนที่จะเป็นผู้ใหญ่เป็นคนที่จะมีบทบาทในสังคมต่อไป ดังนั้นจึงต้องให้ การศึกษาให้เขาจบไปเป็นพลเมืองที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งการที่จะมีความรับผิดชอบต่อสังคมได้ดี จำเป็นจะต้องเรียนรู้และเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ในสังคมอย่างลึกซึ้งและรอบด้านเพียงพอ การเรียนใน ระดับอุดมศึกษาจึงต้องให้ผู้เรียนเรียนวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง หลากหลาย ครอบคลุมวิชาการด้าน มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ รวมถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้ที่จบจากสถาบันอุดมศึกษามีความ เข้าใจในโลกและสังคมอย่างเพียงพอที่จะรับผิดชอบต่อสิ่งเหล่านี้ได้ และ 3) การสร้างสังคมโดยการประยุกต์ใช้ ความรู้ที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์กับสังคมทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งในการสร้างสังคมนั้นจำเป็นต้องประยุกต์ใช้

ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ กัน จึงต้องมีกระบวนการที่หลากหลายทั้งการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา และการชี้แนะ
สังคม

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลเป็นสถาบันอุดมศึกษากลุ่มเอกชนสถาบันหนึ่งในสังกัดกระทรวง
อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งแรกในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือที่เปิดโอกาสทางการศึกษาให้เยาวชนและประชาชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้เข้า
รับการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ซึ่งมหาวิทยาลัยเริ่มจากจุดเล็ก ๆ และได้
เติบโตมากกว่า 40 ปีจนกลายเป็นสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพ ผลิตบัตินิตที่มีความสามารถรุ่นแล้วรุ่นเล่า
ออกมาสู่สังคมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมหาวิทยาลัยตระหนักดีว่า “คุณภาพการศึกษาที่แท้จริงต้องเป็นภาพรวมของ
กระบวนการคิดที่ทันสมัย จึงจะสามารถนำพาการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติ การเสริมสร้าง
ประสบการณ์วิชาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพ และจะผลิตบัณฑิตให้เติบโตเป็นคนดี และคนเก่งอยู่ในบุคคล
เดียวกันนั้นถือเป็นพันธกิจของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล สู่การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งความก้าวหน้า ซึ่งปัจจุบัน
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลเปิดหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนใน 4 ระดับ คือ หลักสูตรปริญญา จำนวน 8 คณะ
คือ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะนิติศาสตร์
คณะนิเทศศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ หลักสูตรปริญญาโท จำนวน 4 สาขาวิชา
ซึ่งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ประกอบด้วย 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิต
และหลักสูตรสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจประกอบด้วย 1 หลักสูตร คือ
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต และคณะวิศวกรรมศาสตร์ประกอบด้วย 1 หลักสูตร คือ หลักสูตรวิศวกรรม
ศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปริญญาเอกประกอบด้วย 3 หลักสูตร คือ หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต
สังกัดคณะบริหารธุรกิจ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดคณะศึกษาศาสตร์
และหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการงานวิศวกรรม (มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล,
(ม.ป.ป.)

สำหรับการจัดการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลมีการจัดการเรียนการสอน
ในระดับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต จำนวน 5 สาขาวิชา คือ 1) สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาและ
คอมพิวเตอร์ 2) สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไป 3) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย 4) สาขาวิชาการศึกษา
ประถมศึกษา 5) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ และ 5) หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู โดยปัจจุบัน
คณะวิชายังดำเนินการพัฒนาหลักสูตรในระดับปริญญาตรีอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มที่จะพัฒนาหลักสูตรอื่น
ๆ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของเยาวชนและประชาชนในพื้นที่จังหวัด
นครราชสีมาและจังหวัดอื่น ๆ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งเป็นสถาบันพัฒนาบุคลากรทาง
การศึกษา การผลิตกำลังคนที่มีศักยภาพเพื่อตอบโจทย์ และสนองความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนา
ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ บุคลากรในสังกัดภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้เป็นไปตามกรอบคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงเกิดความตระหนักและ
เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และ

ประชาชนในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์ คือ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ จึงได้ดำเนินการสำรวจความต้องการการเข้าศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต ศึกษาศาสตรบัณฑิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์ เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศจากผลการวิจัยมาใช้ในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรใหม่ เพื่อเปิดหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์
2. เพื่อศึกษาลักษณะของหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์
3. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์ต้องการศึกษา
4. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาหลังสำเร็จการศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method Research) ด้วยแผนแบบการผสมผสานแบบ The Explanatory Design ตามแนวคิดของ Creswell (2007, น. 71-75) ซึ่งประกอบด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อสำรวจความต้องการการเข้าศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของหลักสูตร รูปแบบการจัดการเรียนการสอน และคุณลักษณะของนักศึกษาหลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งมีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ผู้วิจัยสำรวจความต้องการการเข้าศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสำรวจแบบปลายปิด

1.1 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์ ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 236 โรงเรียน จำนวน 90,438 คน

ตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์ ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดนครราชสีมา

จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 12 โรงเรียน ซึ่งกำหนดขนาดของตัวอย่างตามตารางของ Yamane ได้จำนวน 397 คน แต่การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 600 คน โดยใช้เทคนิควิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

1.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์ ซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ โรงเรียน แผนการศึกษาเกรดเฉลี่ย และรายได้ของผู้ปกครอง

1.2.2 ตัวแปรตาม คือ สาขาวิชาที่ต้องการเข้าศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์

1.3 เครื่องมือ คือ แบบสำรวจแบบปลายปิด ซึ่งมีค่า IOC ทุกข้อเท่ากับ 1.00

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยความถี่ และร้อยละ

2.วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับลักษณะของหลักสูตร รูปแบบการจัดการเรียนการสอน และคุณลักษณะของนักศึกษาหลังสำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบรายบุคคล (In-depth Interview)

2.1 ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จำนวน 3 คน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 คน และ 3) อาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 4 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงโดยมีเกณฑ์การพิจารณาผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และมีประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตรในระดับปริญญาตรี

2.2 เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสร้างข้อสรุปลักษณะของหลักสูตร รูปแบบการจัดการเรียนการสอน และคุณลักษณะของนักศึกษาหลังสำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์

ผลการวิจัย

1) ผลการสำรวจความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตของนักเรียน จำนวน 600 คน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 374 คน คิดเป็นร้อยละ 62.33 อายุอยู่ระหว่าง 17 ปี มากที่สุด จำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 51.17 ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์ มากที่สุด จำนวนจังหวัดละ 182 คน คิดเป็นร้อยละ 30.33 กำลังศึกษาอยู่ที่โรงเรียนลำปลายมาศมากที่สุด จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 19.67 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มากที่สุด จำนวน 372 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 3.51-4.00 มากที่สุด จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 45.33 แผนการศึกษาสายวิทย์-คณิต มากที่สุด จำนวน 383 คน คิดเป็นร้อยละ 63.83 และรายได้ของผู้ปกครองอยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท มากที่สุด จำนวน 164 คิดเป็นร้อยละ 27.33 และมีนักเรียนจำนวน 187 คนที่ต้องการ

ศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต โดยนักเรียนต้องการเรียนสาขาวิชาการสอนภาษาไทยมากที่สุด จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 12 สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 11.40 สาขาการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน และสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว จำนวนสาขาละ 49 คน คิดเป็นร้อยละ 10.70 ตามลำดับ

2) ผลการศึกษาลักษณะของหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียน มีดังนี้ 1. หลักสูตรมีความยืดหยุ่น น่าสนใจ และสอดคล้องกับความสามารถของนักศึกษา 2. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี 3. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4. ส่งเสริมการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น 5. ส่งเสริมความสามารถด้านจิตวิทยา 6. ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา 7. ส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ของโลก 8. ผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน หรือผู้ใช้บัณฑิต เช่น มีความรู้ความเข้าใจด้านภาษาไทยอย่างถ่องแท้ มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย มีทักษะการสอนในชั้นเรียน บริหารจัดการในชั้นเรียน มีน้ำใจ และมีจิตอาสา 9. ส่งเสริมทักษะการสื่อสารด้านการอ่าน การฟัง การพูด การเขียน และการดู 10. มุ่งเน้นความรู้ด้านหลักภาษา วรรณคดี และวรรณกรรม 11. นักศึกษาบริหารจัดการในชั้นเรียนได้ 12. ฝึกออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับ 13. ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 14. ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและสามารถแก้ปัญหาได้ ทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ และการคิดเชิงนวัตกรรม ความเข้าใจในความแตกต่างและกระบวนการคิดของแต่ละวัฒนธรรม ความสามารถในการร่วมมือกันทำงานเป็นทีมและภาวะความเป็นผู้นำ ทักษะในการสื่อสารข้อมูลและการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และความเข้าใจในเทคโนโลยี ทักษะด้านอาชีพและความสามารถในการเรียนรู้ และความสามารถในการมีคุณธรรม รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รวมไปถึงการมีระเบียบวินัย

3) ผลการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มีดังนี้ 1. จัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยมุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหา สร้างความรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อ 2. มีกิจกรรมฝึกทักษะการสื่อสารภาษาไทยทั้งการพูด การฟัง การอ่านและการเขียน 3. จัดการเรียนรู้อยู่ผ่านการถ่ายทอดประสบการณ์จริงจากอาจารย์ผู้สอน 4. เนื้อหาประกอบการเรียนมุ่งเน้นเรื่องวรรณคดี วรรณกรรม จิตวิทยาสำหรับเด็ก และการศึกษาพิเศษ 5. ฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ การตีความหมายของวรรณคดี และวรรณกรรม 6. ส่งเสริมความคิดเชิงสร้างสรรค์ 7. นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอน 8. ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน 9. มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักศึกษา และ 10. ปลุกฝังให้นักศึกษารักภาษาไทย และศิลปวัฒนธรรมไทย

4) ผลการศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาไทยหลังสำเร็จการศึกษามีดังนี้ 1. มีทักษะการอ่าน การฟัง การเขียน และการพูด 2. มีทักษะการคิด วิเคราะห์และตีความ 3. สร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน 4. เข้าถึงแหล่งข้อมูลในฐานข้อมูลต่าง ๆ 5. มีจรรยาบรรณวิชาชีพครู 6. มีทักษะการทำงานเป็นทีม 7. มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 8. มีบุคลิกภาพที่ดี และ 9. ประกอบอาชีพอื่นได้ เช่น นักวิชาการ นักเขียน และนักเขียนโฆษณา

อภิปรายผลการวิจัย

1) ผลการสำรวจความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตของนักเรียนจำนวน 600 คน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 374 คน คิดเป็นร้อยละ 62.33 อายุอยู่ระหว่าง 17 ปีจำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 51.17 ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวนจังหวัดละ 182 คน คิดเป็นร้อยละ 30.33 กำลังศึกษาอยู่ที่โรงเรียนลำปลายมาศ จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 19.67 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 372 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 3.51-4.00 จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 45.33 แผนการศึกษาสายวิทย์-คณิต จำนวน 383 คน คิดเป็นร้อยละ 63.83 และรายได้ของผู้ปกครองอยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท จำนวน 164 คิดเป็นร้อยละ 27.33 โดยมีนักเรียนจำนวน 187 คน ที่ต้องการศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตร ครุศาสตร์บัณฑิต โดยนักเรียนต้องการเรียนสาขาวิชาการสอนภาษาไทยมากที่สุด จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 12 สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 11.40 สาขาการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน และสาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษาและการแนะแนว จำนวนสาขาละ 49 คน คิดเป็นร้อยละ 10.70 ตามลำดับ ซึ่งข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า 1. นักเรียนได้รับการปลูกฝังจากครอบครัว เนื่องจากบิดา มารดา บุคคลในครอบครัว หรือเครือญาติส่วนใหญ่เป็นข้าราชการครู ดังนั้นจึงได้รับการปลูกฝังความเป็นครูมาตั้งแต่ยังเล็กจนกระทั่งเติบโต 2. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ สังคมให้การยอมรับและเคารพนับถือ 3. ครอบครัวต้องการให้ประกอบอาชีพครู 4. ความมั่นคงของอาชีพ 5. ได้รับสวัสดิการด้านการพยาบาล รวมทั้งมีกองทุนสนับสนุนต่าง ๆ จากภาครัฐ 6. รักการสอน เนื่องจากอาชีพครูเป็นอาชีพที่จะต้องถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน 7. ชอบช่วยเหลือบุคคลอื่น และ 8. มีเป้าหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพจึงเป็นเหตุผลของความต้องการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทองวาท ราชขารี และคณะ (2566, น. 51) ได้ทำวิจัยเรื่องความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเรียนรู้ (วิชาเอกปฐมวัยศึกษา และวิชาเอกดนตรีศึกษา) ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนสาขาวิชาปฐมวัยศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.08 และสาขาวิชาเอกดนตรี คิดเป็นร้อยละ 55.48 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปรีดาภรณ์ กาญจนสำราญวงศ์ และคณะ (2559, น. 75-90) ได้ทำวิจัยเรื่องความต้องการการศึกษต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาล จังหวัดสงขลา ผลการวิจัย พบว่า ร้อยละ 17.40 นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเรียนคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ได้เกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสิตา หายะติ และจุฑามาศ หนูขุนชาติ (2561, น. 147-149) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อสาขาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ คือ ด้านครอบครัวนักเรียนได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวให้เรียนต่อคณะครุศาสตร์ ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการศึกษาต่อคณะครุศาสตร์ คือ มีความต้องการในการประกอบอาชีพที่มั่นคงในอนาคต

2) ผลการศึกษาลักษณะของหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนมีดังนี้

1. หลักสูตรมีความยืดหยุ่น น่าสนใจ และสอดคล้องกับความสามารถของนักศึกษา
2. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
3. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. ส่งเสริมการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น
5. ส่งเสริมความสามารถด้านจิตวิทยา
6. ส่งเสริมการคิด วิเคราะห์และแก้ปัญหา
7. ส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของโลก
8. ผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน หรือผู้ใช้บัณฑิต เช่น มีความรู้ความเข้าใจด้านภาษาไทยอย่างถ่องแท้ มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย มีทักษะการสอนในชั้นเรียน บริหารจัดการในชั้นเรียน มีน้ำใจ และมีจิตอาสา
9. ส่งเสริมทักษะการสื่อสารด้านการอ่าน การฟัง การพูด การเขียน และการดู
10. มุ่งเน้นความรู้ด้านหลักภาษา วรรณคดี และวรรณกรรม
11. นักศึกษาบริหารจัดการในชั้นเรียนได้
12. ฝึกออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับ
13. ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ
14. ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ทักษะการคิด วิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและสามารถแก้ปัญหาได้ ทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ และการคิดเชิงนวัตกรรม ความเข้าใจในความแตกต่างและกระบวนการคิดของแต่ละวัฒนธรรม ความสามารถในการร่วมมือกันทำงานเป็นทีมและภาวะความเป็นผู้นำ ทักษะในการสื่อสารข้อมูลและการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และความเข้าใจในเทคโนโลยี ทักษะด้านอาชีพและความสามารถในการเรียนรู้ และความมีเมตตา กรุณา มีคุณธรรม รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รวมถึงการมีระเบียบวินัยซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล (สำนักแผนยุทธศาสตร์และประกันคุณภาพ, 2562) ที่ระบุไว้ว่าผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพและพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตยังสอดคล้องกับจุดแข็งของมหาวิทยาลัย คือ หลักสูตรการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการหลากหลาย ระบบจัดการเรียนการสอนมีความยืดหยุ่น มีนโยบายและส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นโคราชที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และมีนโยบายในการเป็น Digital University ที่ชัดเจนยังสอดคล้องกับนโยบายและมาตรการในการพัฒนามหาวิทยาลัยด้านการผลิตบัณฑิต คือ

- 1.1 สร้างหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตอบสนองต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 1.2 พัฒนาระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอนให้สามารถรองรับหลักสูตรการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 1.3 พัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีความทันสมัยและเพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้าสามารถเชื่อมโยงระบบทั้งภายในภายนอกและระดับสากล
- 1.4 พัฒนานักศึกษาโดยสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ให้เป็น Innovator นักศึกษาที่มีความสามารถในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับอัตลักษณ์ “นักปฏิบัติ ซื่อสัตย์ สุจริต”
- 1.5 ส่งเสริม/พัฒนาการจัดการเรียนรู้ผ่าน Learning Mode ที่เหมาะสมต่อผู้เรียนแต่ละกลุ่ม
- 1.8 ส่งเสริม สนับสนุนให้นักศึกษาที่มีความถนัดและความสามารถพิเศษให้มีโอกาสพัฒนาสู่ความสำเร็จและความเป็นเลิศ
- 1.9 ส่งเสริม สนับสนุนให้นักศึกษามีกิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นตลอดจนขนบธรรมเนียม ประเพณีของชุมชนและสังคม และ
- 1.10 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักศึกษาซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจินตวิรัช คล้ายสังข์ และคณะ (2564) ได้ศึกษาแนวทางการผลิตครูระดับอุดมศึกษาแบบพลิกโฉมจากงานวิจัยข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย พบว่า การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในระหว่างศึกษาโดยเน้นการเป็นหลักสูตรที่มีการจัดประสบการณ์ที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน รู้จักบริบทของ

โรงเรียน และนอกจากการอบรม 60 ชั่วโมง ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะพื้นฐานของความเป็นครูแล้วมีการเพิ่มเวลาในการอบรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชุดทักษะแห่งอนาคต (Future Skillset) ประกอบด้วย (1) การออกแบบชีวิตสำหรับผู้เรียน (Life Design for Learners) ครูของครูควรมีภาวะผู้นำทางการศึกษาสามารถชี้แนะให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจนและมีความสุขสมบูรณ์ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม (2) การเปลี่ยนผู้เรียนเป็นนวัตกรรม (Learners Become Innovator) ครูของครูควรมีความสามารถในการพาผู้เรียนทำนวัตกรรมและมีความเชี่ยวชาญในนวัตกรรมด้านใดด้านหนึ่งอย่างชัดเจน และ (3) การสร้างครูยุคใหม่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงใหม่ (New Generation Teachers, New Transformation Leaders) ครูของครูควรมีความสามารถในการสร้างคนรุ่นใหม่ที่ตอบโจทย์โลกอนาคต สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงในสังคม เศรษฐกิจใหม่ และตอบโจทย์การพัฒนาประเทศอย่างน้อยด้านละ 10 ชั่วโมง เพื่อพัฒนาความเป็นครูหรืออาจเลือกการพัฒนาโดยใช้ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) ในการให้คำแนะนำอาจารย์ผู้สอนในสถาบันผลิตครู เช่น อาจารย์ที่มีประสบการณ์สูงในการให้คำแนะนำอาจารย์ใหม่ในด้านจิตวิญญาณความเป็นครู แนะนำวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ เช่น การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หรือการให้คำแนะนำในการทำวิจัย 1.3 พัฒนาด้านศาสตร์การสอนและการวัดประเมินผล และ 1.4 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เน้นกระบวนการพัฒนาจิตวิญญาณของการเป็นครูในกลุ่มอาจารย์ใหม่ และการพัฒนาชุดทักษะแห่งอนาคต (Future Skillset) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิไลลักษณ์ ลังกา (2560) ได้ศึกษาอนาคตภาพของคุณลักษณะครูไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2560-2569) พบว่า แนวทางการพัฒนาครูไทยตามคุณลักษณะครูไทยในทศวรรษหน้าด้านกระทรวงศึกษาธิการควรมีแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูดังนี้ 1) กำหนดนโยบายการผลิตและพัฒนาครูที่มีจุดเน้นถึงคุณลักษณะครูในทศวรรษหน้าบนพื้นฐานของการพัฒนาส่งเสริมการดำเนินชีวิตครูตามหลักไตรสิกขา และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) กำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินมาตรฐานคุณลักษณะครูไทย เพื่อความเป็นมาตรฐานการผลิตและพัฒนาครูที่เป็นมาตรฐานกลางของประเทศ 3) จัดตั้งองค์กร หน่วยงานการพัฒนาวิชาชีพครู เพื่อเป็นหน่วยงานกลางของประเทศในการพัฒนาวิชาชีพครู 4) จัดทำคู่มือเส้นทางการพัฒนานบนบนเส้นทางวิชาชีพครูให้กับครู ด้านสถาบันผลิตครูทั้งมหาวิทยาลัยและกลุ่มสถาบันราชภัฏควรมีแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตรการผลิตครู โดยในรายวิชาชีพครูควรมีการเสริมสร้างคุณลักษณะครูที่พึงประสงค์ในทุกชั้นปีการศึกษา โดยออกแบบและจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูตามภาพอนาคตคุณลักษณะครูไทยในทศวรรษหน้าที่พบในงานวิจัย 2) สร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาครู พัฒนานักศึกษาระหว่างสถาบันการผลิตครูกับโรงเรียนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 3) มีกิจกรรมในการปลูกฝังนักศึกษาครูให้เห็น และตระหนักถึงความสำคัญของการนำหลักไตรสิกขา และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ด้านศึกษาธิการภาคควรมีแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูดังนี้ 1) เพิ่มบทบาทการเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในการพัฒนาครูตามมิติของคุณลักษณะครูในทศวรรษ โดยมีศึกษาธิการจังหวัดเป็นหน่วยงานที่รับมอบต่อมีหน้าที่เป็นผู้แนะ (Coach) ให้ความรู้ในการพัฒนาครูแก่ผู้บริหาร โรงเรียนอิงตามความต้องการของครูและบริบทของโรงเรียนในเขตพื้นที่ 2) สร้างรูปแบบดำเนินการนิเทศ/ติดตามผลการพัฒนาส่งเสริมคุณลักษณะครูที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนเขตพื้นที่ที่ดูแล

โดยศึกษาธิการภาคศึกษาธิการจังหวัดควรมีกิจกรรมส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญและเกิดความตระหนักถึง การนำหลัก ไตรสิกขาและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต และด้านผู้บริหารโรงเรียนควรมี แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูดังนี้ 1) สร้างความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของคุณลักษณะ ครูที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้เกิดกับครูในโรงเรียน โดยสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนให้ตรงตามคุณลักษณะ ครูไทยในทศวรรษหน้าที่จะพบในงานวิจัย 2) จัดทำแผนการพัฒนาครูที่ครบทั้ง 3 มิติของคุณลักษณะครูใน ทศวรรษหน้า โดยมีการกำหนดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาครูที่เป็นรูปธรรมมีการนิเทศ/ติดตามประเมินผลการ พัฒนาของกลุ่มครูอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

3) ผลการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนมีดังนี้ 1.จัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยมุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหา สร้างความรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อ 2. มีกิจกรรมฝึกทักษะการสื่อสารภาษาไทยทั้งการพูด การฟัง การอ่านและการเขียน 3. จัดการเรียนรู้โดยผ่าน การถ่ายทอดประสบการณ์จริงจากอาจารย์ผู้สอน 4. เนื้อหาประกอบการเรียน ได้แก่ เรื่องวรรณคดี วรรณกรรม จิตวิทยาสำหรับเด็ก และการศึกษาพิเศษ 5. ฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ การตีความหมายของ วรรณคดี และวรรณกรรม 6. ส่งเสริมให้มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ 7. นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้สำหรับการ จัดการเรียนการสอน 8. ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน 9. มีการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ที่หลากหลาย และให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักศึกษา และ 10. ปลูกฝังให้นักศึกษารักภาษาไทย และ ศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งสอดคล้องกับกับนโยบายและมาตรการในการพัฒนามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลด้านการ ผลิตบัณฑิตข้อ 1.2 พัฒนาระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอนให้สามารถรองรับหลักสูตรการเรียนรู้ตลอด ชีวิต 1.3 พัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ ปักจายสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีความทันสมัยและเพียงพอต่อ การศึกษาค้นคว้าสามารถเชื่อมโยงระบบทั้งภายใน ภายนอกและระดับสากล 1.5 ส่งเสริม/พัฒนาการจัดการ เรียนรู้ผ่าน Learning Mode ที่เหมาะสมต่อผู้เรียนแต่ละกลุ่มยังสอดคล้องกับนโยบายด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริม สนับสนุนการอนุรักษ์สืบสาน เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และพัฒนาสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว 4.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้าน การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับหน่วยงานภายนอกในระดับ ท้องถิ่น ภูมิภาค ประเทศ และสากล 4.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรและนักศึกษาตระหนักถึง ความสำคัญในการอนุรักษ์ ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังสอดคล้องกับนโยบายด้านการพัฒนาระบบ บริหารจัดการ พัฒนาและปรับปรุงระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศที่ทันสมัยในการบริหารจัดการ และพัฒนา บุคลากรให้มีศักยภาพสูงตามหลักธรรมาภิบาล 5.1 พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างเครือข่ายพื้นฐานด้าน IT ให้พร้อมใช้งานเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ทันสมัย และ 5.3 พัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้แก่นักศึกษา และบุคลากรของมหาวิทยาลัย (สำนักแผนยุทธศาสตร์และประกันคุณภาพ, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจินตวิรุ คัลยาณสังข์ และคณะ (2564) ได้ศึกษาแนวทางการผลิตครู ระดับอุดมศึกษาแบบพลิกโฉมจากงานวิจัยสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย พบว่า มีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และพัฒนาด้านศาสตร์การสอนและการวัดประเมินผลและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิภา ปรัชญาพฤทธิ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการผลิตครูเพื่อรองรับการศึกษายุค 4.0 ผลการวิจัย

พบว่า (1) สมรรถนะที่จำเป็นของครูในการศึกษายุค 4.0 ประกอบด้วย 1) สมรรถนะแกนกลางของการศึกษา ยุค 4.0 จำนวน 10 ด้าน คือ การคิดแบบมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหาแบบสร้างสรรค์ การสร้างนวัตกรรม ความเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต การใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ภาวะผู้นำ และการมีจิตสาธารณะ และ 2) สมรรถนะวิชาชีพครู 6 ด้าน คือ ความเป็นครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู การพัฒนาหลักสูตร การรู้ลึกในเนื้อหาวิชาและวิธีวิทยาการสอน การประเมินผลและวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา การพัฒนาผู้เรียน และการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (2) ผลการวิเคราะห์การผลิตครูในประเทศที่ประสบความสำเร็จระดับนานาชาติ พบว่า 1.ครูในประเทศ ฟินแลนด์และประเทศสิงคโปร์มีความเป็นวิชาชีพนิยม (professionalism) สูง 2. การรับเข้าศึกษาในหลักสูตร ผลิตครูทั้ง 2 ประเทศใช้ระบบปิด ในขณะเดียวกันมีกลไกการดึงดูดคนดีคนเก่งให้มาสมัครเรียน เช่น ประเทศ สิงคโปร์ ผู้ที่ผ่านการสัมภาษณ์เพื่อเข้าศึกษาในสถาบัน การศึกษาแห่งชาติจะได้รับจ้างงานจาก กระทรวงศึกษาธิการทันที และได้รับค่าตอบแทนและการผ่อนผันค่าเล่าเรียน ส่วนการรับสมัครและคัดเลือก นักศึกษาครูทั้งสองประเทศมีความเข้มข้นและใช้วิธีคัดเลือกที่หลากหลาย แต่มีความยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้สนใจเป็น ครูและสามารถสมัครเข้าศึกษาได้หลายช่องทาง เช่น สอบข้อเขียน สัมภาษณ์ สนทนากลุ่มและสังเกตการณ์ พฤติกรรมจากการเข้าร่วมสถานการณ์จำลอง รวมถึงพิจารณาจากหลักฐานการศึกษาและการเข้าร่วมกิจกรรม อื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู 3. หลักสูตรการผลิตครูของทั้ง 2 ประเทศนี้เป็นหลักสูตรผลิตครูที่เน้นการวิจัยใน ด้านโครงสร้างหลักสูตร หลักสูตรการผลิตครูของฟินแลนด์และสิงคโปร์ มีองค์ประกอบหลักที่คล้ายกัน ดังนี้ 1) หมวดวิชาด้านการศึกษา 2) หมวดวิชาที่เกี่ยวกับการสอนความรู้เนื้อหา 3) หมวดวิชาเนื้อหา ซึ่งวิชาที่สอน ในโรงเรียนประกอบด้วยกลุ่มวิชาเอกและกลุ่มวิชาโท 4) หมวดวิชาเลือกเสรี 5) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 6) หมวดวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาการสื่อสาร 4. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของฟินแลนด์และสิงคโปร์มีลักษณะ คล้ายกันดังนี้ 1) ทั้ง 2 ประเทศเริ่มต้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จากสังเกตการณ์สอน แล้วเพิ่มความเข้มข้นในการฝึกประสบการณ์ขึ้นเรื่อย ๆ 2) ทั้ง 2 ประเทศให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงการ เรียนรู้ภาคทฤษฎีกับการเรียนรู้ในภาคปฏิบัติ เช่น ประเทศฟินแลนด์มีการวางแผนการศึกษาให้นักศึกษาครูฝึก ปฏิบัติ โดยการสังเกตการณ์ในโรงเรียนควบคู่กับการเรียนรายวิชาศาสตร์การสอนตั้งแต่ปี 1 และส่งเสริมการ สะท้อนคิดจากการปฏิบัติงาน 3) ทั้ง 2 ประเทศให้ความสำคัญกับการคัดเลือกและพัฒนาครูพี่เลี้ยงให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านวิธีวิทยาการสอนและการวิจัย เช่น ครูพี่เลี้ยงในฟินแลนด์ต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญา โทเป็นอย่างต่ำ และทำวิจัยร่วมกับคณาจารย์ในสถาบันครุศึกษา ส่วนสิงคโปร์จัดโปรแกรมเตรียมความพร้อม ในการสอนงานให้กับครูพี่เลี้ยง 4) ทั้ง 2 ประเทศให้ความสำคัญกับการสังเกตการณ์การสอนและการสอนงาน (mentoring) การให้ข้อมูลย้อนกลับและการเรียนรู้ในลักษณะชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5. สถาบันผลิตครู ทั้ง 2 ประเทศเน้นการเรียนรู้เชิงรุก ส่งเสริมผู้เรียนให้วางแผนและกำกับการเรียนรู้ของตนเอง การทำงานและ แก้ปัญหาเป็นกลุ่มเรียนรู้ โดยใช้การวิจัยเป็นฐานและเรียนรู้เชิงประสบการณ์ รวมถึงการเรียนรู้โดยผสมผสาน การใช้เทคโนโลยี 6.สถาบันผลิตครูทั้ง 2 ประเทศมีการปฏิรูปการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและห้องสมุด ใหม่ให้เหมาะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กล่าวคือจัดพื้นที่ที่สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ มีความ ยืดหยุ่นและเชื่อมต่อกับอุปกรณ์เทคโนโลยี เช่น Minerva Plaza ที่ University of Helsinki ประเทศ

ฟินแลนด์ นอกจากนี้ยังจัดพื้นที่พร้อมอุปกรณ์สนับสนุนการทำงาน หรือที่เรียกว่า makerspace สำหรับการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดและสร้างสรรค์นวัตกรรม และ 7. กิจกรรมพัฒนานักศึกษาครูของสิงคโปร์ เน้นกิจกรรมให้บริการสังคมทั้งใน และนอกประเทศที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถาบัน นอกจากนี้กิจกรรมนอกหลักสูตรส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมจัดโดยชมรมและเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ และ 3) ผลการพัฒนาแบบการผลิตครูสำหรับการศึกษายุค 4.0 พบว่า รูปแบบการผลิตครูที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยนี้ใช้ชื่อภาษาไทยว่า รูปแบบการผลิตครูที่เสริมสร้างความเป็นมืออาชีพและศักยภาพด้านนวัตกรรม และชื่อภาษาอังกฤษว่า “Professional and Innovativeness Enhancement Teacher Education Model” หรือที่ใช้ชื่อย่อว่า “PIE TE Model” โดยมีองค์ประกอบหลัก 8 ด้าน คือ 1. วิสัยทัศน์ และหลักการผลิตครู 2. จุดมุ่งหมายการผลิตครูและสมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตครู 3. แนวทางการรับเข้าศึกษา 4. หลักสูตรผลิตครูระดับปริญญาตรี (5 ปี) 5. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 6. การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล 7. กิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษาครู และ 8. การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิไลลักษณ์ ลังกา (2560) ได้ศึกษาอนาคตภาพของคุณลักษณะครูไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2560-2569) พบว่า ด้านสถาบันผลิตครูทั้งมหาวิทยาลัยและกลุ่มสถาบันราชภัฏควรมีแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตรการผลิตครู โดยในรายวิชาวิชาชีพครูควรมีการเสริมสร้างคุณลักษณะครูที่พึงประสงค์ในทุกชั้นปีการศึกษา โดยออกแบบและจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูตามภาพอนาคตคุณลักษณะครูไทยในทศวรรษหน้า 2) สร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาครู พัฒนานักศึกษาครูระหว่างสถาบันการผลิตครูกับโรงเรียนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และ 3) มีกิจกรรมปลูกฝังนักศึกษาครูให้ตระหนักถึงความสำคัญของการนำหลักไตรสิกขา และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

4) ผลการศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาไทยหลังสำเร็จการศึกษามีดังนี้ 1. มีทักษะการอ่าน การฟัง การเขียน และการพูด 2. มีทักษะการคิด วิเคราะห์และตีความ 3. สร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน 4. เข้าถึงแหล่งข้อมูลในฐานข้อมูลต่าง ๆ 5. มีจรรยาบรรณวิชาชีพครู 6. มีทักษะการทำงานเป็นทีม 7. มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 8. มีบุคลิกภาพดี และ 9. ประกอบอาชีพอื่นได้ เช่น นักวิชาการ นักเขียน และนักเขียนโฆษณาซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิไลลักษณ์ ลังกา (2560) ได้ศึกษาอนาคตภาพของ คุณลักษณะครูไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2560-2569) พบว่า คุณลักษณะครูไทยในอีก 10 ปี ข้างหน้าครูต้องมีหลักของการดำเนินชีวิตบนฐานหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา โดยยึดถือแนวปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ “พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน” บนเงื่อนไข “ความรู้” และ “คุณธรรม” ด้านการรู้คิด ครูจะต้องมีความรู้ รอบรู้ รู้ลึก มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาเป็นพื้นฐานบวกกับการมีปัญญา มีการรู้เท่าทัน มีความสามารถในการคิดขั้นสูง และมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจในส่วนด้านจิตใจ นอกจากจะมีคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณความเป็นครู จิตวิญญาณความเป็นครูเป็นพื้นฐานแล้วครูจะมีจิตสาธารณะ จิตอาสา มีความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม และมีความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ชุมชน และสังคมในส่วนของท่านทักษะ ครูจะมีทักษะการสอน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทักษะการเป็นผู้ช่วยเหลือ และทักษะการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้และสังคม

ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้อค้นพบผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์ต้องการศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาไทยมากที่สุด ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลสามารถนำข้อมูลสารสนเทศของผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผน และพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาการสอนภาษาไทย เพื่อเปิดหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์

5.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการการเข้าศึกษาต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลต่อไป เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนในอนาคตให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

จินตวีร์ คล้ายสังข์ และคณะ. (2564). แนวทางการผลิตครูระดับอุดมศึกษาแบบพลิกโฉม : จากงานวิจัยสู่

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 13(2), 1-20.

ทองวาท ราชขารี และคณะ. (2566). ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเรียนรู้ (วิชาเอกปฐมวัยศึกษา และวิชาเอกดนตรีศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์, 7(2), 34-55.

ปรีดาภรณ์ กาญจนสำราญวงศ์ และคณะ. (2559). ความต้องการการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาล จังหวัดสงขลา. วารสารวิจัยทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 11(1), 75-90.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2557). เติบโตตามศักยภาพสู่ศตวรรษที่ 21 ของการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.(ม.ป.ป.). ประวัติและความเป็นมา. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2565 จาก

<https://www.vu.ac.th/>

เรณูมาศ มาอุ่น. (2559). การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 9(2), 169-176.

วิไลลักษณ์ ลังกา. (2560). อนาคตภาพของคุณลักษณะครูไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2560-2569). วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 11(1), 36-50.

สำนักแผนยุทธศาสตร์และประกันคุณภาพ. (2562) . แผนยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลระยะ 20 ปี (ปีการศึกษา 2561-2580). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ลีตา ทายะติ และจุฑามาศ หนูนชาติ. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. **ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน: รวมบทความวิจัย บทความวิชาการ พ.ศ. 2561**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

อภิภา ปรัชญาพฤทธิ์. (2560). การพัฒนารูปแบบการผลิตครูเพื่อรองรับการศึกษายุค 4.0. **วารสารร่มพญักษ์ มหาวิทยาลัยเกริก**. 35(3), 102-135.

Creswell, J. W., & Clark, V. L. P. (2017). **Designing and conducting mixed methods research**. Sage publications.

